

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От НИКОЛАЙ ТОДОРОВ МЕЛЕМОВ - Кмет на Община Смолян

ОТНОСНО: Проект на бюджета на Община Смолян за 2024 година.

На основание чл. 84, ал. 1, чл.94, ал.2 и ал.3 и чл.39 от Закон за Публичните Финанси /ЗПФ/, във връзка с разпоредбите на Решение на Министерски съвет №847/28.11.2023г. за изменение и допълнение на Решение №346 на Министерски съвет от 2023г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2024г., Указания на МФ за бюджетната процедура и Наредбата за условията и реда за съставяне на тригодишната прогноза за местните дейности и за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на Община Смолян.

МОТИВИ КЪМ ПРОЕКТА ЗА БЮДЖЕТ

Проектът на бюджет на община Смолян за 2024 година е разработен в съответствие с изискванията на:

- Закона за публичните финанси;
- Наредбата за условията и реда за съставяне на тригодишната прогноза за местните дейности и за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджет на Община Смолян;
- Решение на Министерски съвет №847/28.11.2023г. за изменение и допълнение на Решение №346 на Министерски съвет от 2023г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2024г.
- Закона за местните данъци и такси.

Ние, като община сме изправени пред предизвикателството да отговорим на вашите очаквания, да направим най – доброто във всички сектори на местното управление, да подготвим и изпълним бюджет , спазвайки приоритетите и изискванията на местната общност.

Проектът на бюджет за 2024 г. е балансиран на основата на изготвен анализ на приходите и разчет на разходите, съгласно приоритетите на управление на публичните финанси на Община Смолян.

Проектът на бюджет за 2024 г. на Община Смолян има за цел да осигури средства за всички сфери на обществения живот, независимо от предизвикателствата пред които сме изправени.

Основните цели на проекта на бюджет за 2024г. на Община Смолян са осигуряване на устойчиво местно развитие, оптимално разпределение на ресурсите за поддържане и повишаване качеството на жизнената среда в населените места в общината, запазване на финансова стабилност, успешно съчетаване на различните финансови източници – собствени, национални, европейски и други международни програми за финансиране на проекти, подобряващи местното развитие, постигане на устойчив ръст на данъчните и неданъчните приходи – с мерки за повишаване на събираемостта, повишаване на ефективността на разходите, осигуряване на условия за прозрачност, публичност и граждански контрол върху начина на планиране и разходване на публичните средства.

Приоритети за Община Смолян са подобряване на жизнената среда, в т.ч.: подобряване на градската среда чрез изграждане, ремонт и поддържане на спортна и културна инфраструктура, благоустрояване на градската среда, ремонт и поддръжка на улици в населените места в общината, подобряване на условията за бизнес и инвестиции, образование, здравеопазване, социални дейности и услуги, информационно обслужване, култура, туризъм и спорт.

Тези по-важни акценти са намерили отражение в проекта на бюджет, който ще осигури основните дейности за постигане на поставените цели по приоритетите, заложи в програмата за управление и Стратегическия план за развитие на Община Смолян.

Приходите в Проектът на бюджет на Община Смолян за 2024 година се формират от Приходи за делегирани от държавата дейности и Приходи от местни дейности.

Рамката на проекта за бюджет за 2024 година е 67 286 581 лева, в това число:

I. Делегирани от държавата дейности 45 220 841 лв. съгласно Приложение №1

1. Обща субсидия за делегирани от държавата дейности 45 220 841 лв.

II. Местни дейности 22 065 740 лв. , съгласно Приложение №3

1. Данъчни приходи в размер на 5 716 200 лв.
2. Неданъчни приходи в размер на 12 205 340 лв.
3. Трансфери за местни дейности в размер на 7 518 000 лв., в т.ч.
  - Обща изравнителна субсидия 2 296 400 лв.
  - Трансфер за зимно поддържане и снегочистване 815 500лв.
  - Целева субсидия за капиталови разходи в местни дейности 4 406 100 лв.
4. Временни безлихвени заеми: - 1 400 000 лв.
  - ✓ Временни безлихвени заеми от ЦБ -1 400 000 лв.
5. Операции с финансови активи и пасиви - 1 973 800лв.
  - ✓ Погашения по дългосрочни заеми от др.лица -24 000 лв.
  - ✓ Погашения по целеви емисии на дългосрочни общински ЦК - 832 000 лв.
  - ✓ Друго финансиране - 869 400 лв.
  - ✓ Събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от ЕС -248 400 лв.

Взаимоотношения с Централния бюджет 52 738 881 лв.

В проекта на бюджет на Община Смолян за 2024 година са определени бюджетни взаимоотношения с Републиканския бюджет като субсидии в размер на 52 738 881 лева съгласно *Приложение №1 и Приложение №3* от които:

- ❖ Обща субсидия за делегирани от държавата дейности 45 220 841 лв.
- ❖ Трансфери от Централният бюджет за местни дейности 7 518 000 лв., в това число:
  - Обща изравнителна субсидия 2 186 000 лв.
  - Целева субсидия за капиталови разходи 4 406 100 лв.
  - Средства за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища 815 500 лв.
  - Трансфери за други целеви разходи 110 400 лв.

В проекта на бюджет за 2024 година са определени бюджетни взаимоотношения с Републиканския бюджет като субсидии в размер на 52 738 881 лева, при 47 059 024 лева за предходната 2023 година. Увеличението в размерите на стандартите спрямо 2023 година е за покриване на ръста в минималната работна заплата, увеличението на възнагражденията в сектор Социални дейности, увеличението на

възнагражденията в сектор Образование, като в тази връзка нарастват и осигурителните вноски . При разработване на проектобюджета средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности са определени по функции съгласно Единния бюджетен класификатор.

Прогнозата за постъпленията от местни данъци е формирана на база определените ставки на местните данъци и очакваната събираемост на задълженията за текущата година и на несъбраните от минали години. Приходите от такса битови отпадъци са планирани на база определеният от Общински съвет размер съгласно Наредбата за административните такси и услуги в Община Смолян. Приходите от административни и технически услуги са заложи на база анализ от предходни години за предоставените услуги.

Приходите и разходите от собственост са разработени на база годишна програма за управление на общинската собственост.

Разходи за делегираните от държавата дейности

Планирането на разходите за делегираните от държавата дейности се извършва на база на показателите, определени в Решение на Министерски съвет №847/28.11.2023г. за изменение и допълнение на Решение №346 на Министерски съвет от 2023г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2024г.

Разходите се планират в съответствие с изискванията и определените натурални и стойностни показатели, съобразени са с нормативните изисквания относно делегираните от държавата отговорности и указания на Министерство на финансите.

Разходната част на бюджета е разработена, като са отчетени следните по-важни изисквания:

- създаване условия и предпоставки за изпълнение на основните приоритети и задачи за 2024г.;
- финансово осигуряване на предложенията направени от кметствата и бюджетните звена ;
- методиката по чл. 17 от Наредбата за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години, за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на Община Смолян;
- настъпилите структурни промени в натуралните показатели на бюджетните звена;
- осигуряване на необходимите средства за изпълнение на поетите договорни задължения към доставчиците на стоки и услуги.

Функция „Общи държавни служби”

Стандарта за Функция „Общи държавни служби“ на Община Смолян за 2024г. е в размер на 2 679 400 при 2 962 600г лв. за 2023г., намалението се дължи на неотпуснатите средства за Кметски заместници. Необходимите средства за Кметски заместници ще бъдат отпуснати допълнително след предоставяна в Министерство на финансите решение на Общински съвет – Смолян за тяхната численост.

Средствата за възнаграждения и осигурителни вноски на Кметове в стандарта за 2024 г. са 573 200 лв.

Средствата за възнаграждения и осигурителни вноски за дейност „Общинска администрация” за 2024 година възлизат на 2 106 200 лева. при 2 038 100лв. за 2023г.

В стандарта е намерило отражение увеличението на минималната работна заплата от 01.01.2024 година, както и реципрочното увеличение на осигурителните вноски.

Функция „Отбрана и сигурност”

Разпределението на средствата по функцията е съгласно действащите нормативни актове. През 2024 година за „Отбрана и сигурност” ще бъдат разпределени 376 287 лева. Предвидени са средства за издръжка на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и на обществените възпитатели съгласно Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, издръжка на центровете за социална превенция и консултативни кабинети в размер на 132 444 лева. Веществената издръжка на детски педагогически стаи възлиза на 17 619 лева и за районни полицейски инспектори - 19 899 лева. Предвидени са средства за защита на населението, управление и дейности при стихийни бедствия и аварии 206 325 лева, в това число денонощни оперативни дежурни и изпълнители по охрана на пунктове за управление 178 420 лева, офиси за военен отчет и дейности по плана за защита при стихийни бедствия и аварии – 8 183 лева. Предвидени са средства за застраховки и спасителни мероприятия на доброволното формиране към община Смолян в размер на 19 722 лв.

В тази функция се наблюдава занижаване на натуралните показатели, вследствие на окончателните данни от преброяването, по-точно числеността на населението, което довежда и до занижаване на отпуснатите средства.

Функция „Образование”

През 2024 година за делегираните от държавата дейности във функция „Образование“ са предвидени средства в размер 27 461 571 лева. Това е с около 13,15% повече от 2023 година, когато средствата по разходните стандарти бяха в размер на 24 269 402 лева. През 2024 година ще продължи реализирането на интегрирани политики, с фокус към образование и личностно развитие на децата и учениците, насърчаване на иновациите, квалификацията на педагогическите специалисти, модернизиране на образователните институции.

Предвидени са средства за нарастване на стандартите за делегираните дейности в образованието с цел увеличаване на заплатите на педагогическите специалисти за да се стимулират млади и квалифицирани педагози за да започнат работа като учители.

Считано от 01.04.2024 година всички родители ще бъдат напълно освободени от заплащане на такси в детските градини. От тази дата ще се въведе норматив за издръжка на дете в общинска детска градина, включващ и компенсиране отпадането на съответните такси по ЗМДТ в размер на 650 лв. Увеличен е норматива за подпомагане храненето на децата от задължителна предучилищна възраст и на учениците от първи до четвърти клас от 94 лева на 154 лева.

В единните разходни стандарти по образование не се включват средствата за стипендии на учениците, за учебници и учебни помагала за децата от подготвителните групи и за учениците от I до VII клас, за закрила на децата с изявени дарби, за безплатния превоз на учениците, за компенсиране на транспортните разходи на педагогическия персонал, за финансиране на здравни кабинети в училища и детски градини и за спорт за всички.

Функция „Здравеопазване”

Бюджета за функция „Здравеопазване“ е 1 256 393 лева и е увеличен с 4,46% спрямо 2023г. Към функцията са включени:

1. Медицинско обслужване в здравни кабинети;
2. Детска кухня;
3. Яслена група към детска градина;
4. Общински съвети по наркотични вещества и превантивни информационни центрове.

Във функцията са планирани средствата за заплати, осигуровки на персонала, други възнаграждения и средства за издръжка по Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) в детските ясли и медицинския персонал в учебни и детски заведения.

Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”

Единните разходни стандарти тук са увеличени приблизително с приблизително 31%. Планирани са средства, разчетени по единни стандарти в размер на 10 075 662 лева. През 2023 година средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности за социални услуги са били 7 685 118

Всички предоставяни социални услуги в Община Смолян прилагат система на делегирани бюджети съгласно нормативните актове. Разпределението им е на база разходните стандарти и указанията на Министерство на финансите за съставянето на бюджета за 2024 година, а именно:

ДПЛПР Петково	2 516 200 лв.
ДПЛПР Ровина	2 189 094 лв.
ДСХ с. Фатово	1 795 950 лв.
КСУДМПЛУ	826 848 лв.
Дневен център за пълнолетни лица с увреждания – гр. Смолян	344 520 лв.
Център за работа с деца на улицата	364 020 лв.
Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	821 886 лв.
Център за обществена подкрепа	312 080 лв.
Асистентска подкрепа	905 064 лв.

От 2023г. в община Смолян стартира услугата Дневен център за пълнолетни лица с увреждания – гр. Смолян, а стандарта за неговата издръжка е залегнал в бюджет Държавна делегирана дейност 2024г. Съгласно договор за възлагане на социална услуга № ХД – 1/30.12.2022г. и на основание чл. 97, ал.1 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, община Смолян възлага на Фондация „Международна социална служба – България“ управлението на общността Комплекс за социални услуги за деца и семейства, включващ Център за обществена подкрепа, Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания от 14 до 18 годишна възраст, Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания от 3 до 12 годишна възраст.

Функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности”

През 2024 година във функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности” са разпределени 3 371 528 лева. Като делегирани държавни дейности тук се планират заплатите, осигурителните вноски и издръжката по държавни стандарти на :

Регионална библиотека	882 870 лв.
Регионален исторически музей	750 172 лв.
Художествена галерия	265 014 лв.
Читалища	1 473 472 лв.

Разпределените средства за Читалища са в размер на 1 473 472 лв. на база 88 субсидирани бройки, от които 30 субсидирани бройки за Фолклорен ансамбъл „Родопа“ към НЧ „Кирил Маджаров -1866“ кв. Устово, гр. Смолян.

Разходи за местни дейности

Финансовият ресурс за обезпечаване на тези разходи са общинските данъчни и неданъчни приходи, трансферите за капиталови разходи и обща изравнителна субсидия. За 2024 г. в частта „Постъпления от продажба на нефинансови активи“ са заложили постъпления от продажба на сгради 1 540 778 лв., постъпления от продажба на земя – 2 529 510 лв. и постъпления от нематериални дълготрайни активи – 39 400 лв.

Функция „Общи държавни служби”

В тази функция са предвидени 3 122 740 лв., като за издръжка на общинската администрация са планирани 2 354 000 лева, в т.ч.

- ❖ Представителни разходи общинска администрация /кмет на община, кметове на населени места/ 15 000 лв.;
- ❖ Еднократни помощи в размер на 15 000 лв.;
- ❖ Стипендии доктори 10 000 лв.;
- ❖ Стипендии медицински сестри 10 000 лв.;
- ❖ НУФИ Широка лъка 10 000лв.;
- ❖ Финансов стимул за новородени 65 000 лв.;
- ❖ Средства необходими за компенсиране на разходите касаещи преминаването на разплащателната система от лев в евро 220 000лв.;
- ❖ Граждански бюджет 50 000 лв.

С оглед повишаване на гражданското участие в процеса на вземане на ключови решения за развитието на общината, Община Смолян реализира така нареченият Граждански бюджет. Със средствата заложили в него се

цели да се засили демократичното участие на гражданите в управленските процеси, подобряване прозрачността и доверието в местната администрация, стимулиране на иновативни идеи и решения идващи директно от общността. Стимулира участието на жителите на Община Смолян във вземането на решения от местно ниво.

Издръжката на кметства 350 000 лв.

С измененията и допълненията на чл.21, чл.44 и чл.52 на Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), съгласно които общинският съвет по предложение на кмета на общината утвърждава показателите по чл.45, ал.1, т.2 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) за районите, кметствата и населените места с кметски наместници. Показателите за разходи се определят въз основа на обективни критерии, определени с наредба, а капиталовите разходи се определят въз основа на актуални данни за състоянието на социалната и техническата инфраструктура в района или в населеното място.

Планираните средства за заплати, други възнаграждения, осигуровки и издръжка на Общински съвет Смолян са в размер на 418 740 лева., в т.ч. представителни разходи за Общински съвет 5 000 лв., както и еднократни помощи отпускани по решение на Общински съвет в размер на 5 000 лв.

Функция „Образование”

За Функция „Образование“ е планирана издръжка в размер на 116 000 лв., като в това число за детски градини 100 000 лева. Тук са планирани и разходи за Ученически общежития - 16 000 лева.

Функция „Здравеопазване”

Издръжката за хранителни продукти, стопански инвентар и облекло, материали, вода и ел. енергия, за външни услуги, текущ ремонт и за застраховки на Детска кухня е 100 000 лева. С решение на Общински съвет – Смолян от 2022г., храната в Детска кухня на територията на общината е безплатна. Заложени са и средства за подпомагане на двойки с репродуктивни проблеми 10 000 лв.

Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”

Община Смолян подпомага финансово дейността на юридически лица с нестопанска цел, съюзи, организации, клубове на пенсионери, хора с физически и сетивни увреждания и други нуждаещи се целеви групи. Експерти осъществяват непрекъснат диалог с всички юридически лица с нестопанска цел, оказват професионална, методическа, консултативна и

техническа помощ на всички организации и дейности. Подпомагат изпълнението на публичните политики в социалната сфера.

Заложените средства за клубовете на пенсионерите и инвалидите са в размер на 32 000 лева, както и помощи за столетници в размер на 2 000 лв.

Тук са планирани бюджетни средства за до финансиране недостига по национални програми съгласно Закона за насърчаване на заетостта и проекти по Оперативни програми за временна заетост, Топъл обяд, Лични асистенти в размер 5 000 лв.

Община Смолян е задължена като работодател да осигурява работно облекло, лични предпазни средства, обслужване от фирми по трудова медицина и възстановяване на транспортните разходи на личните асистенти. Заложените суми за работно облекло, пътни разходи, инвентар и други са за сметка на собствените приходи.

Функция „Жилищно строителство, БКС, опазване на околната среда”

Във функцията са разчетени средства за 8 362 900 лева, както следва:

- Управление, поддръжка и консумативи за улично осветление в размер на 707 000 лв.,
- Хоризонтална и вертикална маркировка 100 000 лв.,
- Зимно поддържане на улици по населените места в община Смолян 893 000 лв.,
- Ремонт и поддръжка на улици – 410 000 лв.
- Съфинансиране на оперативни програми – 1 344 900 лв.
- Други дейности по жилищно строителство, благоустройство и регионално развитие – 313 200 лв..

За дейност Чистота за 2024г. са предвидени разходи в размер на 4 594 800 лв.. Заложените приходи по тази дейност са 5 464 200 лв., планирани на база действащата Наредба за определяне и администрирането на местните такси и цени на услуги в Община Смолян, от който се приспадат отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците в размер на 869 400 лв.

Функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности”

В тази функция са обезпечени следните дейности:

- ❖ Спортен календар в размер на - 119 000 лв.,
- ❖ Средства за спортни клубове – 120 000 лв.,
- ❖ Средства за ФК РОДОПА – 110 000 лв.
- ❖ Управление, стопанисване и поддръжка на спортна инфраструктура 599 000 лв.,
- ❖ Културен календар – 181 000 лв.,
- ❖ Средства за издръжка на Обреден дом – 110 000 лв.,

- ❖ Средства за управление и стопанисване на културна и туристическа инфраструктура – 200 900 лв.,
- ❖ средства за фонд работна заплата, осигурителни вноски и издръжка на ФА „Родопа“ и Духов оркестър в размер на 401 100 лв.

като общият размер е 1 841 000 лв.

На лице е необходимост от допълнителен финансов ресурс, с който да се осигури ФРЗ и осигурителни вноски на допълнителните щатни бройки към ФА „Родопа“ и на Духов оркестър.

Функция „Икономически дейности и услуги”

Планираният бюджет в тази функция е в размер на 3 148 000 лева.

От тази функция се финансират фонд работна заплата, осигурителни вноски, други възнаграждения и издръжка на:

- ❖ Строителство, опазване на околната среда и стопанисване на горите 27 700 лв.;
- ❖ Програма „Туризъм“ 150 000 лв.;
- ❖ Целевите средства за зимно поддържане са в размер на 815 500 лв.;
- ❖ Поддръжка на общинска пътна мрежа 990 000 лв.;
- ❖ Поддръжка на общинската собственост 350 000 лв.;
- ❖ Техническо обслужване и устройство на територията 45 000 лв.;
- ❖ Приходи от местни данъци и такси и Счетоводство на общинска администрация 29 500 лв.;
- ❖ Организационно - техническо и административно обслужване 20 900 лв.;
- ❖ Намаление на карти за пътуване на ученици 100 000 лв.;
- ❖ Приют за безстопанствени животни 65 000 лв.;
- ❖ Техническо обслужване 101 600 лв.;
- ❖ Транспорт и пътища 94 800 лв.;
- ❖ Младежки дейности 30 000 лв.;
- ❖ Международен младежки обмен 30 000 лв.;
- ❖ ОКОЦ – Планетариум с астрономическа обсерватория 298 000 лв.

През 2020г. е одобрен Проект "Обновяване и енергийна ефективност на културна инфраструктура - сграда на Планетариум Смолян". Същия стартира 2021г. и приключва в края на 2023г. През 2024 година напълно ще се възстанови нормалната дейност на ОКОЦ – Планетариум гр. Смолян. Този факт е намерил отражение при определянето на бюджета на ОКОЦ – Планетариум с астрономическа обсерватория за 2024г.

Средствата за капиталови разходи на община Смолян за 2024 година са в размер на 4 906 100 лв., от тях 4 406 100 лева Целева субсидия и 500 000 лева Собствени бюджетни средства.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.

Резултатите които се очакват от прилагането на Проекта на бюджет на Община Смолян за 2024г. се свеждат до постигане на ефективно, ефикасно и законосъобразно разходване на средства, без просрочени задължения и висока събираемост на собствените приходи, залегнали в програмата за развитие на общината.

АНАЛИЗ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРАВОТО НА ЕВРОПИЙСКИЯ СЪЮЗ.

Предлаганият проект на бюджет на Община Смолян за 2024г., не противоречи на нормите от по висока йерархия и на европейското законодателство.

НИКОЛАЙ МЕЛЕМОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА СМОЛЯН